

baade vedrørende Beværtning og vedrørende Handel med berusende Drikke. Gennem sine Beslutninger sluttede Tinget sig, ganske vist under delte Meninger, men dog med stort Flertal til denne Betragtning, at det var et berettiget Øjemed for Lovgivningen, og sluttede sig ogsaa til Regeringens Forslag i dets Hovedtræk, navnlig ogsaa deri, at der var Anledning for Lovgivningen til at give særlige Bestemmelser baade angaaende Beværtning og angaaende Handel med Brændevin. Men her i Tinget sagde man, at skulle vi have særlige Bestemmelser om Handel med Brændevin, skal man ogsaa have særlige Bestemmelser om Handel med Vin og bajersk Øl, og med dette for Øje blev Lovforslaget udarbejdet. Da det gik her fra Tinget, kunde det siges at være et ret helstøbt Arbejde. Jeg tænker ikke herved paa det formelle, men paa Tankegangen, idet det nemlig med Hensyn til Lovgivningens Bestræbelser for at modvirke Misbrug af berusende Drikke, havde gennemført en Opfattelse paa alle de Punkter, der her frembød sig, baade paa Beværtningens og paa Handelsområdet, og med Hensyn til Handelen ikke alene paa det specielle Omraade Brændevin, men ogsaa paa det, der har et nok saa stort og betydningsfuldt, nemlig bajersk Øl og Vin. Hele dette andet Afsnit af Loven er gaaet ud. Den Gang Lovforslaget paa ny blev forelagt i Landstinget, var Afsnittet om Handel med berusende Drikke gaaet ud. Efter at være blevet bearbejdet af Landstinget vender Forslaget nu tilbage til os, og som det foreligger i den af Landstinget vedtagne Form, kan det siges, at Lovforslaget indeholder en Del Fremskridt, naar man sammenligner det med det af Regeringen forelagte Forslag, men i Sammenligning med det, der blev vedtaget af Folketinget, er det et stort Tilbageskridt. Sammenligner man det med den bestaaende Lovgivning, indeholder det meget lidt af virkelige Fremskridt; det er egentlig talt kun to Punkter, som her ere værd at nævne. Det ene er det, at Lovforslaget har optaget den Begrænsning af Foreningers Ret til at beværte, som vi her i Folketinget satte ind i 1896—97; det andet er, at der er givet Sogneraadene Myndighed til at modsætte sig, at en Kro bliver oprettet i den paagældende Kommune. Disse to Punkter ere Fremskridt fra den nuværende Lovgivning; men de ere paa den anden Side meget smaa. Thi hvad Foreningspunktet angaar, er det gaaet saadan, at vi i Mellemtiden gennem Domstolene have arbejdet os saadan op, at Domspraksis er gunstigere nu, end

den var i 1896—97, for Gennemførelsen af netop det, som vi i 1896—97 satte ind i Lovforslaget angaaende Foreningerne, og at det, der nu er statueret ved Domme, nærmer sig meget til det, som vi den Gang satte ind. Og hvad det andet angaar, at et Sogneraad kan modsætte sig, at der kommer en Kro i Kommunen, er det ganske vist formelt en ny Ret, men reelt er der grumme lidt nyt i denne Ret. Ifølge min Erfaring og Erindring er der ikke noget Tilfælde, hvor der er blevet givet en Bevilling til en Kro, hvor Sogneraadet har modsat sig det; maaske det forekommer, men jeg kender ikke noget saadant Tilfælde, og det vil i alt Fald være saare sjældent. Det er altsaa ikke stort bevendt med de Fremskridt, som Lovforslaget frembyder fra den bestaaende Lovgivning. Lovforslaget, som det er vedtaget af Landstinget, er imidlertid formelt et net Arbejde, og der er optaget en Del underordnede Bestemmelser af dem, som vi satte ind ved Behandlingen i 1896—97. Der er saaledes, som nævnt, Foreningsbestemmelsen; saa er der desuden Bestemmelsen om at opretholde den Næringsfrihed, som der har været ved Efteraarsmøder paa Højskoler, hvilken Bestemmelse her er udvidet til Missionsmøder og lignende; der er ogsaa optaget det, som vi satte ind, at naar der afholdes Auktion eller en lignende Sammenkomst, skal den, som staar for Auktionen eller Sammenkomsten, kunne være Herre over, om der kan udskænkes berusende Drikke eller ej. Saa er der endvidere medtaget, hvad vi ogsaa optog: Bevarelse af Enkers Næringsret i Lighed med den Ret, Enker have i de øvrige Erhvervsgrene. Men dette er jo egentlig ikke Fremskridt fra den bestaaende Lovgivning, det er kun nogle Forbedringer i Forhold til det af Regeringen forelagte Lovforslag. Jeg har ikke berørt det Punkt, som i 1896—97 var meget omdebatteret, nemlig Kommunernes Ret i Henseende til Uddeling af Næringsadkomst; der gaar Lovforslaget naturligvis ogsaa mindre vidt, end Folketinget den Gang var gaaet, men det maa jo siges, at der er givet de kommunale Raad *nogen* Indflydelse paa Meddelelse af saadanne Adkomster. Lovforslaget, som det altsaa nu foreligger, er — vil jeg sige — ikke noget ubrugeligt Lovforslag — paa ingen Maade — men det giver grumme lidt. Det er vel formet, og Loven vilde være let anvendelig, men det har saa lidt virkelig Gehalt, at det dog fortjener en Overvejelse i dette Ting, om man ikke bør give det noget mere Indhold.